

Esimene Euroopa kõhunäärmevähi ravi indeks: varane avastamine aitab päästa elusid

Eesti peaks koolitama arste märkama vähki varakult!

Brüssel, 18/03/2014

Esimene üleeuroopaline kõhunäärmevähi ravi käsitlev võrdlusuuring näitab, et enamikus riikides ei pöörata sellele haigusele piisavalt tähelepanu. Ehkki kõhunäärmevähk põhjustab peaaegu sama palju surmasid kui rinnavähk, on tervishoiusüsteem selle unarusse jätnud. Neljas riigis viiest ei jälgita ravitulemusi ja kokkulepitud hea ravi tava puudub.

Nende hulgas, kes ei küüni veel sihikindlale ja elupäästvatele tervishoiusüsteemile esitatavate nõudmiste tasemele, on ka Eesti (koos paljude Lääne-Euroopa riikidega). Seda näitab Euroopa kõhunäärmevähi indeks (Euro Pancreatic Cancer Index, EPCI), mille Rootsisis tegutsev uurimisorganisatsioon Health Consumer Powerhouse (HCP) täna avaldas.

– „Isegi sellises keskmise sissetulekuga riigis nagu Eesti on kõhunäärmevähi ravis võimalik senisest palju rohkem ära teha,” sõnas HCP indekseid valdkonna juht dr Arne Bjornberg. „Viieaastane elulemus Eestis on vaid keskpärane ning üldine puudulik ravitulemuste dokumenteerimine takistab tõhusat vähiravi. Tulemuslikkuse vähene jälgimine toob endaga kaasa fookuse puudumise. Eestis on oluline koolitada arste märkama kõhunäärmevähki juba varakult. Ennetustöö on kehv, ent diagnostika ja juurdepääs ravimitele tunduvad olevat päris head. Vähiravi ootejärjekord on Eestis liiga pikk ning palliatiivne ravi vajab parandamist.”

Kõhunäärmevähil on väljateenitult vaikse tapja maine. Enamasti diagnoositakse kõnealune vähiliik liiga hilja ning ravimine muutub seega peaaegu võimatuks. Arstid vajavad paremat koolitust, mis võimaldaks seda haigust varakult diagnoosida. Euroopa Liidus on kõhunäärmevähk vähisurmade põhjustajate seas surmajuhtumite arvukuse poolest neljas – igal aastal sureb sellesse üle 100 000 eurooplase. Erinevalt teistest vähiliikidest on surmajuhtumite arv kõhunäärmevähi puhul tõusuteel. Enamik kõhunäärmevähi diagnoosi saanutest sureb aasta jooksul pärast diagnoosi saamist.

Ehkki haiguskoormus on suur, pole enamikus riikides selle vähiliigi puhul hea ravi tava kehtestatud. Neljas riigis viiest pole ravitulemuste kohta andmeid. EHCI kohaselt on ellujäämise tõenäosus parimate tulemustega Euroopa riikides lausa kaks korda suurem kui halvimate tulemustega Euroopa riikides.

– „Üldpilt pole sugugi hea, ent kõhunäärmevähi ravis on väga eesrindlikke riike,” sõnas EPCI projektijuht Anne-Marie Yazbeck. „Head eeskju näitavad Holland, Taani, Prantsusmaa ja Iirimaa. Tundub, et seal on arstid sellest haigusest teadlikumad ning ravitulemusi jälgitakse ja dokumenteeritakse suhteliselt hästi. Julgustav on see, et on võimalik välja tuua strateegilisi samme, mis aitavad edu saavutada. Just kõhunäärmevähi ravi jälgimine ja dokumenteerimine on need aspektid, mida Eesti peaks oluliselt parandama.”

Vajadus hea tava järele

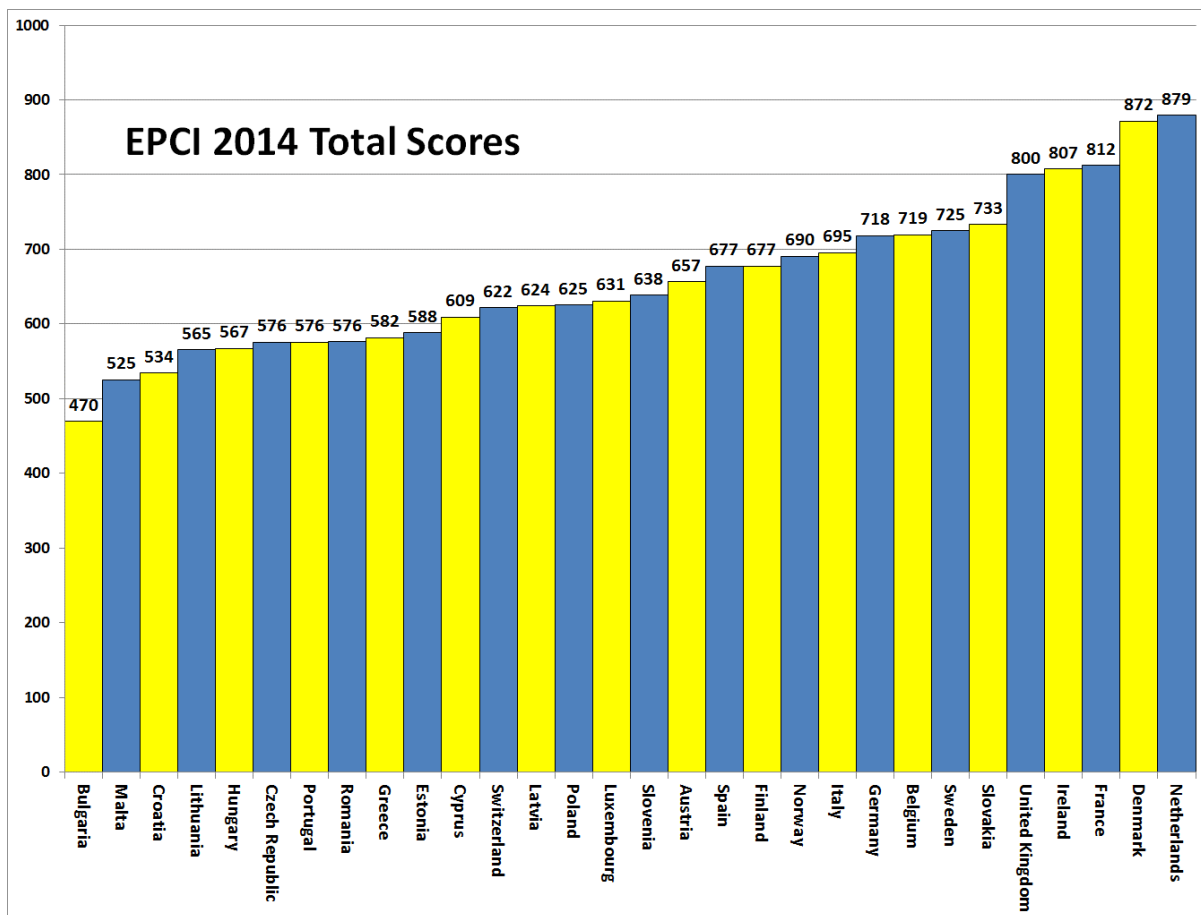
Indeksis tuuakse välja järgmised kõhunäärmevähi võimaliku üleeuroopalise hea tava tugisambad.

- **Esmatasandi arstide koolitamine kõhunäärmevähki märkama ja selle ebamääraste sümptomite kombinatsiooni ära tundma.**
- **Varane diagnoosimine on tõhusa ravi saamiseks äärmiselt tähtis.**
- **Kiire ligipääs spetsialiseeritud diagnostikale ja operatsioonile.**
- **Ravitulemusi tuleb jälgida ja dokumenteerida süstemaatiliselt ja kergesti ligipääsetaval viisil.**
- **Patsiendile teabe andmine eri raviviiside, kõhunäärmevähiga tegelevate atesteeritud onkoloogide ja piiriüleste ravivõimaluste kohta.**

EPCI on Euroopa esimene kõhunäärmevähi ravi näitajate võrdlus. See hõlmab 30 näitajat ja katab järgmisi valdkondi: patsientide õigused, teavitamine ja juurdepääs ravile, ennetamine, ravitulemused, diagnostika, ravimid ja palliatiivne ravi.

EPCI riikide võrdlusnäitajate kohaselt on riikide tulemused väga erinevad, kusjuures indeksi paremusjärjestuse eesotsas on ebatavaline kombinatsioon suure ja keskmise sissetulekuga riikidest.

Esimesel kohal on Holland (nagu paljude muudegi HCP indeksite puhul), mis sai 1000 võimalikust punktist 879 punkti. Sellele järgnevad Taani (872), Prantsusmaa (812), Iirimaa (807) ja Suurbritannia, kes sai korraliku 5. koha (800), ehkki selles riigis on Euroopa mastaabis üks kõige halvemaid elulemusi. Eesti (588) on 21. kohal.

Täielik EPCI ettekanne koos aruande, maatriksi ja kõigi 30 riigi pressiteadetega on tasuta saadaval aadressil www.healthpowerhouse.com. Palume materjalide kasutamisel viidata allikale.

EPCI 2014 sai Celgene'ilt piiramatu stipendiumi.

Küsimustele EPCI kohta vastab

Arne Bjornberg, mobiiltelefon +467 0584 8451, arne.bjornberg@healthpowerhouse.com

Anne-Marie Yazbeck, mobiiltelefon +386 4085 9278, info@healthpowerhouse.com

Kui soovite rohkem teavet Euroopa kõhunäärmevähi indeksi ja Health Consumer Powerhouse'i kohta, külastage Health Consumer Powerhouse'i veebisaiti või saatke e-kiri aadressil info@healthpowerhouse.com. Leiate meid Facebookist ja Twitterist [@HCPhealthindex](https://www.facebook.com/HCPhealthindex).